

Előfizetési feltételek:
 Vidékre postán vagy helyben hárhoz
 hordva.)
 Egesz évre 16 frt. Fél évre 8 frt.
 Negyed évre 4 frt.
Egyes szám 6 krajczár.
Hirdetmények díja:
 6-hasábos petitor egyszeri hirdetésnél 12,
 kétszerinél 10, háromszorinál 8 kr.
 A nyilvántartási díj 50 kr.
 Bélyegdíj külön 30 kr.
 Hirdetmények elfogadtatnak a ki-
 adóhivatalon kívül egyedül **Hansen-**
stein és Vogler hirdetésfelvételi
 hivatalában Budapesten: Dorottya-utca
 3. sz. I. em. Bécs: Wallfischgasse 10. sz.
 Prága: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:

Belváros, Kalap-u. 15. sz. I. em.
 A lap szerkesztését illető minden köz-
 lemény a szerkesztőséghez intézendő. —
 Bémmentlen levelek csak ismert e-
 zektől fogadtatnak el. — Kéziratok nem
 adatnak vissza.

Kiadóhivatal:

Belváros, Lipót-u. 2. sz. földszint **(Ker-
 tész József** könyvnyomdai irodája)
 hova a lap anyagi részét illető közleme-
 nyek (előfizetési pénzek, hirdetmények
 kiadás körüli panaszok) intézendők.

Budapest, február 11.

Király ő felsége ma hagyta oda Bécsét, hogy kíséretével az orosz fővárosba utazzék. Pétervár a legközelebbi napokban fényes ünnepek, tisztelgések, ovációk stb. színhelye lesz, melyekkel a minden oroszok czárja fölséges vendégét, uralkodókat házigazdái szívélyességgel fogja körül venni.

Ezen ünnepélyek fénye, diszitményei, egy nagy, Pétervárt színterekről politikai aktus színpalotját fogja képezni, mely aktus egész Európára, de különösen Ausztria-Magyarországra nézve igen fontos.

Ausztria és Oroszország mára keleti háboru óta folyvást hideg, koronként ellenséges viszonyban volt egymással. E két állam kormányának politikája, s érdekei többnyire antagonizmust képeztek egymás ellen, népeinek egymásiránti ellenszenvé pedig a nemzetiségi kérdés fanatikusainak túlzása miatt, gyakran egész a fajgyűlölségig fajult. Hogy a két orosz szomszéd, ellenszenvének az otthoni tüzhely hamuja alatt izzó üszkeket egymás házára nem dobálta, hogy a háboru a két állam között nyiltan ki nem tört, csak a kiálkozó alkalom hiánya volt oka.

Ha 1866-ban Sadowánál az osztrák hadsereg helyett a porosz semmislül meg, ha Bécs helyett Berlint fenyegeti vala a diadalmas ellenség, Oroszország kétségkívül kilépett volna tartózkodó állásából, s háborut üzent volna Ausztriának. Ugyancsak Oroszország, mint Poroszország drabantja, a francia háboru alatt, talpig fegyverben őrizte Ausztria-Magyarországot, készen arra, hogy az első lépésnél, melyet államunk, akkori hamleti habozása közt a segélyért kiáltó, legyűrt Franciaország felé tesz, azonnal tüzet adjon. A börtönöri szolgálat ezen utóbbi tényét azonban meg akadályozta ama körülmény, hogy az osztrák-magyar közös kormány állandóan csak a habozásnál maradt, s midőn Andrassy, államunk politikájának határozott irányt adott, ezen irány nem a rombadőlt Párisba, hanem a diadalmas-kodó Berlinbe vezetett.

Ily előzmények után minden esetre nem csak fontos, hanem fölöttébb meglepő a két régi ellenségnek, Ausztria-Magyar- és Oroszországnak egymáshoz való gyors közeledése, mely uralkodók és vezér-államférfiak ismételt találkozásában nyilvánul, s mely közeledést királyunk pétervári látogatása mintegy befejezi.

Az ünnepélyek fénye, a két nagyhatalom fölséges képviselőinek barátságos beszélgetései, a fogadtatások és találkozások alkalmával az államférfiak közt kölcsönösen kieserült sima mosolyok, s barátságos kézszorítások fennen fogják hirdetni ezen közeledés befejeztét, s a hivatalos és félhivatalos hírlapirodalom, egy új acra méltó határköve gyanánt fogja magasztalni a pétervári ünnepélyességeket. A fény, a káprázat, a mámor azonban eloszlik, a külső ragyogványok a falakról lefoszlanak, s egy, tán fényes illúzió után a valóság ódon, kopott falai közt fogjuk találni magunkat.

Ekkor azután több kalmári hidegvérrel foghatunk az összeadás és kivonás egyszerű mitéit, a haszon és veszteség kiszámításához. Ekkor elfogulatlanabban felelhetünk meg azon nagy horderejű kérdésre: vajjon az orosz barátság, melynek kikötője felé dagadó vitorlákkal repül államunk hajója, azon ígéret földje lesz-e, minőnek e hajó kormányosai tartják.

Andrassy gróf tagadhatatlan bizonyítékát adta ismét fényes diplomatiái elméjének, midőn sikerült neki Ausztria-Magyarország és Oroszországnak egymáshoz való közeledését akként hozni létre, hogy az elsőnek nem kellett az egész utat meg tennie, mert fél útra eléje jöttek. Oly viszonyok közepett, melyekben e két állam élt egymással, ily eredményt létrehozni, kétségkívül első rangú államférfiúi képességre mutat.

Abban azonban határozottan kételkedünk, hogy Andrassy az orosz barátsággal összekötött végcélját elérje. Andrassy gróf, midőn a külügyminiszeri kormány élére lépett, biztos tekintetével fölismerte az osztrák-magyar birodalom érdek-politikájának irányát, mely Berlinben és Sz.-Pétervárott végződik. Belátta, hogy az európai politikai helyzet súlypontja Berlin és Sz.-Pétervár közt van s hogy a két északi koloszs javára egészen felbillent az európai súlyegyen mérlege.

A letipott, kifosztott Franciaországot a két északi óriás túlyomó sulya, ezen mérleg egyik csészéjében, mint könnyűebb sulyt magasra emelte, s Ausztria-Magyarország volt a mérleg nyelve, mely a túlsúly felé hajlott.

Andrassy gróf egy részt belátva — hogy ugy szólnunk — ezen fizikai kényszerítéget, más részt belátta azt is, hogy a súlyegyenek ezen túlságos felbillenése nemcsak Európának, hanem különösen az osztrák-magyar birodalomnak nagy kárára válhatik. Ez okból fényes diplomatiái adományát arra használta fel, hogy a két északi óriást egymástól mindenáron elválassza. Először Porosz, — illetőleg Németországgal tett kísérletet, melynek felajánlotta Ausztria - Magyarország őszinte barátságát. Az ajánlat elfogadtatott, sőt Berlin hasonló, habár mindenestre kétes értékű viszonyszolgálatot válaszolt. Az osztrák-magyar - német barátság teljes virágában állott; fája azonban nem termette meg a kívánt gyümölest. Németország, bár jó barátunk mutatkozott Ausztria - Magyarország iránt, azért eszébe sem jutott Oroszországot barátságából kitagadni, mely most már Észak-Európa két nagy hatalma közt oszlott meg, anélkül, hogy Pétervárnak birodalmunk iránti ellenszenvé megszűnt volna; mert az orosz ellenségeskedés Oláh- és Szerbországon keresztül egyenes uton, míg az orosz barátság egy-egy szellője a via berlini nagy kertülön érkezett Ausztria-Magyarországra.

Andrassy politikájának legújabb iránya, anélkül, hogy Berlint földalta volna, Pétervár felé fordult, s ez utóbival ugyanazon kísérletet tette, mint az előbbivel. Hogy az eredmény ugyanaz lesz, azt a jövő fogja bebizonyítani. Az érdek-politikának van valami közös tulajdonsága a delezttivel. Habár a külső befolyások időnkint képesek is azt a parancsoló törvények által megsza- bot irányból elterelni, az ingadozás után mégis elfoglalja az természetes állását. Német- és Oroszországnak politikája egyelőre érdek s közös politika, melyet a jelenlegi európai viszonyok közt még Andrassy kiváló diplomatiái tehetségének sem lesz lehetséges szétválasztani, s egymással ellentétbe hozni.

Andrassynek sikerülhet, aminthogy sikerült is Német- és Oroszország barátságát egyenként, vagy együtt megnyerni; de azt, hogy ezen hatalmas államok egyike a másik iránt Ausztria-Magyarország szép szeméért meghidegüdjön, nem fogja elérhetni.

Ezen fölfogásunkat főtartjuk most is, midőn ő felsége pétervári útjával, az orosz-osztrák-magyar barátság mintegy szentesítést nyer.

Ezen barátságot azonban, bár az ideiglenes természetű a legmelegebben üdvözöljük, s szerencsét kívánunk Andrassy grófnak, ki e barátság létrehozása iránt a kezdeményező lépéseket megtette.

Oroszországnak államunk iránti kedvezőbb hangulata, most, midőn minden áron kül- és belbékére van szükségünk igen nagy értékű. A külbéké megzavarásától hosszú ideig nem tarthatunk, midőn a béke testőrségét oly három hatalmas állam képezi, mint Német-Orosz és Ausztria-Magyarország.

Ami azonban monarchiánk, s különösen Magyarország belbékéjéért illeti ezt az orosz, illetőleg panszláv izgatások az európai béke legvirágzóbb korszakában is későn-korán bolygatni szokták.

Ha tehát most a barátság köteléke Oroszország és Ausztria-Magyarország közt szorosabbra fűződik, ezen izgatások — remélhetőleg — ha nem is szűnnek meg végkép, legalább kevésbé akut jelleget öltenek magukra. Oroszország szorosabb barátsága némileg el fogja hessegetni országunk területéről a panszláv propaganda zsákmanýra leselkedő madarait, s lázangó határörvidékünk, s birodalmunk szláv ajku egyéb elégedetlenei, nem nyerhetvén kivülről sem anyagi sem erkölcsi támogatást, egy időre megszeppennek, s illendőbb tisztelettel fognak viselkedni a magyar korona iránt.

Ha — mint reméljük — Andrassy orosz politikája elér ezen eredményt, Andrassy szaporítani fogja a haza körül szerzett érdemeinek számát. Ha nem, egy csalódásunkkal ismét több lesz. Minden esetben pedig a legnagyobb rokonszenyünk, bizalmunk és szerencse kívánatunk s népei áldása kíséri koronás fejedelmünket pétervári útján, honnét visszatérve, népei osztatlan öröme fogadja a birodalom határán, mint kísérté népeinek osztatlan szeretete a messze kődös északra. — b

— **A kilenczes albizottság** tegnapelőtt elvégezte a honvédelmi tárca kiadásainak revizióját, tegnap a kereskedelmi miniszteriumét tárgyalta s még csak a pénzügyi van hátra. Ez is befejeztetvén, az albizottság fölhatalmazást fog kérni a 21-es bizottságtól, hogy a fedezet kérdését is tárgyalhassa.

— **A hivatalos lap** tegnap a következő kommunikét hozta: Azon hír, melyet az „Ungarischer Lloyd“ s utána több más lap közölt, hogy a belügyminiszer a 9-es bizottságban egy nyilatkozott volna, hogy a törvényhatóságok területe szabályozásáról szóló törvényjavaslatot visszavonja és azt csak Erdély és a Jász-Kun kerületek rendezésére akarja főtartani, minden alap nélküli; — a belügyminiszer a 9-es bizottságban ismételte azon nyilatkozatát, hogy a betérjesztett javaslat minden egyes részletéhez nem ragaszkodik s azokat szabad discussió tárgyalásként, — de azon elvek kivételével, melyekre a javaslat fektetve van, ragaszkodik.

— **Szláv miniszterelnök ur és Tisza Kálmán** között — amint az „Ung. Kor.“ értesül — hosszabb eszmecsere folytak, melyeket a nevezett lap a jelen politikai helyzettel hoz kapcsolatba.

— **Metternich herczeg**, a volt párisi követ ideiglenes nyugalomba helyeztetett. A „P. L.“ megjegyzi, hogy ez azon szabály alapján történt, mely szerint, ha diplomatiái hivatalnok két évi disponibilitás után újabb állomásra nem alkalmaztathatik, ideiglenes nyugalomba helyezendő. Aligha tévedünk, midőn e nyugalmaztatásnak nagyobb jelentőséget tulajdonítunk, jegyzi meg az „Ellenőr“. Metternich herczegről a hírek nem rég is azt állították, — hogy nagy része volt az Andrassy gróf külügyéri állása elleni izgatásokban. Egyébiránt a nyugalmaztatás aligha fogja kibékíteni.

— **A király szent-pétervári útját** a „Journal de Debats“ legközelebbi számában Orosz- és Ausztria-Magyarország közti kibékülés jele gyanánt üdvözi, s ezen utazással azon politikai tendenciát látja összekötte, hogy Ausztria-Magyarország szorosabb viszonyba lépjen Oroszországgal, s ha lehet Pétervárt, Németország befolyása ellensúlyoztassék. Andrassy gróf diplomacziái működéséről részletesen és nagy elismeréssel emlékeztet meg, a többi közt ezeket írja: „Andrassy inkább rajta van, mint bármikor, hogy Ausztria-Magyarországnak Németország iránti tényleges viszonya főtartassék, de egyésmind hasonló barátságos viszonyt akar létrehozni Ausztria-Magyar- és Oroszország közt. Ez által nem a szent szövetséget akarja föltámasztani, de azt hiszi, hogy Europa jelenlegi helyzetében a három északi hatalom közti egyetértés a legbiztosabb záloga a békének, s hogy Porosz- és Oroszország barátsága a legjobb mód Ausztria-Magyarország békéjének biztosítására. Ausztria-Magyarország benső viszonyban levén két hatalmas szomszédjával, egyikre is másakra is mérséklő befolyást gyakorolhat, s hathatósan közreműködhet a békének minden irányban való főtartására.

Fölkérünk a következő sorok közlésére:

Hogy miként készülnek a hírlapi tudósítások, ismét előttünk egy példa.

Folyó hó 5-én sintörés következtén kisiklás történt Tescő és Taraczköz között, a miről több fővárosi lap-

Huszár János

hoz tudósítás küldetett, s ez, egy némelyikében meg is jelent.

Tegnap a „Hon“ esti lapjában, ma a „Pest. Lloyd“-ban, a „Szamos“ után, rémhírek közöltetnek, melyek szerint a mozdony kiugrott, tudom is én mi történt, és ötven-ezer forintba menő kár okoztatott.

Lássuk mi a való:
22° hidegben történt sintörés következtén, nem a mozdony, hanem a mozdony után következő harmadik — sóval megrakott — kocsi ugrott ki, és gurult le a töltésen, maga után rántván a kalauz-posta és két har madosztályu személykocsit, a melyeknek másodiká azonban a töltés oldalán megállott; a vonat többi része a töltésen fönt megmaradt.

A sóval rakott kocsinak szekrénye összezuzatott, a többi kocsi kisebb-nagyobb sérülést szenvedett; az okozott kárt közegünk 4500—5000 fitra becsülik. Az utasoknak és vonatkísérő személyzetnek semmi baja, s a sértetlenül maradt mozdonyal rögtön a legközelebbi állomásba, és ugyanaz nap délelőtt podgyászakkal tovább szállították. A pálya még az nap helyre lett állítva, és hajnalban, mindkét vonat akadály nélkül közlekedett.

Hogy a „Szamos“, aki bizonyosan valamelyik tisztviselőtől hallott valamit az 5000 fitról, miként csinált abból 50,000 fitrot nem tudom, a szedő figyelmeztetéséből is eszathatott hozzá; de hogy a fővárosi lapok az előzetes tudósítás megjelenése után ezen híreket átveszik, anélkül, hogy méltónak tartanák újdonságukat a hiteles forráshoz küldeni, nem helyes eljárás. Vajjon nem gondolják-e meg az illetők, hogy az részvényeseknek nem mindegy, mily kár okoztatott a társulatnak, és hogy az ilyes eljárásnak a magyar állam által biztosított papírok árkeletére is van befolyása?

Hasonló eljárást követett e napokban a „Baloldal“ és ha jól emlékszem a „Középpárt“ is,*) amely lapok a keleti vasut dolgairól tévén említést, oda vetik, hogy az északkeleti vasut is épen így van, ami merő kóholyman, mert az északkeleti vasut kész már jó ideje s elkészült minden desperatus finantz-operáció nélkül. Hallottak valamit az illetők, hogy e társulat investitúrára kölesönt akar fölvenni, de a részletekkel nem törődnek, bár azokat az 1873. évi közgyűléshez tett jelentésből, amely minden lapnak meg volt küldve annak idején, megláthatják volna; jó lesz meggondolni, miként nem közömbös a magyar államra nézve, ha egy 50 millió értékűt képviselő hazai intézet ily alaptalan insinuatiónak tétetik ki.

Mivel már kezembé vettem a tollat, egy barátomnak fölszólítás következtén, elmondom személyemet illetőleg a következőket:

En most már hetedik éve a magyar északkeleti vasut-társulatnak fizetett első tisztviselője vagyok; semminemű más vasutnál, pénzintézetnél vagy nyereszkedési vállalatnál sem elnök, sem igazgatótanácsos, sem tisztviselő nem vagyok. Voltam elnök az egyesült magyar gőzhajó-társulatnak; lemondottam ezen küzdelemről, midőn meggyőződtem, hogy az egyesült magyar gőzhajó-társulat sem a magyar törvényhozás, sem a magyar kormány, sem a magyar nagyközönség részéről kellő támogatást nem várhat. I v á n k a I m r e.

A differenciál-tarifák hatása a budapesti gabnakereskedésre.

Budapest, február 11.

A differenciál-tarifák hatása általában a budapesti gabnakereskedés hanyatlására volt már érintve e lap hasábjain. Kőrösi József ur, kinek cikkkei adtak alkalmat a kérdés megérintésére, most a „Földmívelési Érdekeink“-ben bevégezvén cikkcsorozátát, bővebben áttér e kérdés érintésére s némi praktikus javaslattal szolgál a kérdés elintézéséhez. Azon tényből indul ki, hogy egy mázsa ga-

*) T. barátunk nem jól emlékezik. Szerk.

A „KÖZÉPPÁRT“ TÁRCZÁJA.

Ernesto Rossi, az író-művészi kör vasoráján.

Az a szeretetreméltó könnyelműség, az a, még keresettségében is, bizonyos humort sohasem nélkülöző világnézet, az a bizonyos dacz, vagy ellenzék nem csak a társadalom zsarnok formáival, hanem magával a világrenddel szemben is, az a félig nyárspolgári, félig ezimikus alapszín, mely igen kevés kivétellel az igazi művész és költő egyéniségek és lények jellemén mindig fölismerhető, s melyet a leleményes s a dolgokat mindig az igazi néven nevezni szerető francia bohémien természetnek nevez — Rossiban is nagy mértékben meg van.

Elárulta azt, az a szeretetreméltó mosoly és igazi, szívvel jött derűltség, mely arcát vidám hajnaloként elborította, anidőn magyar kollegái szerény tanyájába lépve, mind az elfogadás kerestlen szívvelenségéből, mind a társalgás szeszélyes és feszélytelen menetéből s a hang és modor eredetiségéből azonnal fölismerete, hogy övéi között, hogy otthon van.

Az hatalmas ünnepélyesség eltűnt homlokáról, a fesztelen modor, mely az érteimet az ünnepeltetés üres pompáinál jobban elbájolja, őt is azonnal bizalmassá és keresetlenre tette.

Az igazi művésztermészetek ösztönével azonnal kiérezte ő, hogy bár az ünnepeltetés cifra, s ép azért gondolkodók előtt többnyire értéktelen formái és külsőségei hiányoznak ugyan, — de, hogy azért itt ünneplik őt legmegtisztelőbben, mert itt értik meg legjobban.

Ugy előzőtt meg híred — mondá Szigligeti fogadó felköszöntésében, — mint napot a hajnal, s te igazoltad e hírt, légy üdvözölve világ első művésze!

Ennyi volt mindössze a pathos, a mi később mondott és történt, az már nem volt egyéb szellemi kézzorítások és ölelkezéseknél. A cothurnus leomlott a vállak-

bona, mely Szegedről egyenesen külföldre küldetik, nyolc krajczárral olcsóbban szállítatik, mintha Pesten át megyékifele. Ki kellene tudni már most, vajjon csakugyan ennyit tesz-e, mit az osztrák államvasutat a közvetlen szállítás által megtakarít? Ha kevesebbet, akkor joggal követelhetné a kormány, hogy a különbözeti díjakon a főváros érdekében változást ejtsenek.

De követelhetni még ennél többet is. A vasuti szállítás önköltségei (Selbstkosten) igen nehezen állapíthatók meg, és leglelküimeretesebb számítás mellett sem lehetnek azokat oly szorosan megközelíteni, hogy azokban a vasutnak bizonyos ingadozási tőr, némi latitude ne engedessék.

És épen ezen köz, melynek fölhasználása a vasut jóakarátára van bizva, volna azon archimedesi pont, mely a kormány erőteljes föllépését némi sikerrel kecsgetné. Mert habár azt méltón nem követelhetni, hogy a vasut a fővárosba veszteséggel szállítsa a gabnát, annyit talán mégis ki tudna eszközölni a kormány, hogy a fővárosnak oly előnyöket engedjenek, minőket egy-egy nagyobb kereskedőnek vagy szállítónak szoktak megadni. Ezeknek t. i. a vasutak „refactia“ czime alatt a szabálynál olcsóbb díj mellett szállítanak, és miután föl nem tehetni, mintha annak a kereskedőnek az önköltségen alul, azaz veszteséggel szolgálnának, e refactia világos jele annak, hogy vasutaink engedhetnek a fönnálló díjakból — ha akarnak.

Ez akaratos előidézni, az egyes kereskedő iránt tanusított előzékenységet az ország fővárosára kiterjesztetni, ez oly föladat, melynek megoldásához kormányunk talán mégis hozzáláthatna. Ha tudott az osztrák miniszterium Bécs városának ily előnyt és kedvezményt megszerezni, talán tudna Budapestnek a magyar is. Hogy a helyzet tökéletesen megvilágosítsák, annak elérésére egyelőre több nem kellene, mint az érdekelt köröknek, t. i. a főváros kereskedőinek és a vasutak képviselőinek enquete-féle kihallgatása, mint történt ez például Bécsben.

Ha a kormánynak ily módon sikerülhetne a vasuti társulatokat díjengedményekre bérni, nagy hállára köteleznék ezáltal a fővárost, és méltán vindikálhatná magának azon érdemet, hogy a budapesti gabnakereskedés fejlődésének útjában álló leghatalmasabb akadályok egyikének eltávolítását neki köszönjük.

Nem tagadjuk el legkevésbé sem, hogy ezen javaslathoz némi praktikus értéke csakugyan van; de csakis azon „latitude“ keretén belül, mely az önköltségek kipuhatólásánál jelentkezik. Azonban az önköltség kipuhatólása fölösleges tengeri kigyója a vasuti irodalomnak, s a szakférfiak legnagyobb része meg van győződve arról, hogy ez önköltségek kezelői circulus vitiosusban mozognak, — ennél fogva épen a latitude, melyben mozoghatnak a társaságok, — szerfölött széles.

A tarifa tényezője a forgalomnak. Az önköltség a pályánál annál kisebb, mennél jobban ki vannak használva az üzleteszközök. Az üzleteszközök annál jobban ki vannak használva mennél nagyobb a forgalom.

A forgalom — legalább egy bizonyos maximum és minimum közt — annál nagyobb, mennél alacsonyabbak a tarifák. Már most, ha okoskodásunk két végső tagját összekötjük, kijő, hogy az önköltség a pályánál mázsa-mértföldszámra annál kisebb, mennél alacsonyabbak a tarifák. Más szóval nem a tarifa függ az önköltségtől — mint a legtöbb theoretikus, s velők Kőrösi ur is tartja, — hanem megfordítva, a tarifa egyik lényeges éltető eleme az önköltségnek.

Innen van a nagy kör, a melyben mozognak vasut-társaságaink, s a nagy hatalom, mely épen ezen ok miatt van kezökben. Az a latitude, mit Kőrösi ur emleget, nagyon is vague, s a legtöbb vasut kizsákmányolja is azt.

Hogy ne említsük az engedélyokmányilag fixirozott maximális tarifákat, a hol talán szintén az önköltség-számításai alapján szabattak meg a tételek, csupán pár különbséget akarok fölemlíteni a tényleges viszonyokból állításom igazolására. Az osztrák államvaspálya társaság-

ról, a szivek dobogásának öszhangját nem zavarta többé merev feszély és távolartó kimérttség.

Én megvallom, még akkorig nem láttam volt őt játszani, de az a rövid kis beszéd, melylyel e szeretetteljes fogadását megköszönte, azonnal meggyőzött, hogy a hír igazat beszélt, hogy itt valóban egy ritka, kitünő és nagy művészi egyéniséggel állunk szemben.

Beszédének tartalma is megkapott, s bár korunk és időnkben a phrazisok nem gyújtanak többé, az a návság, melylyel összcállítva, s az a báj, melylyel elmondva voltak, melegen rezgő hurokat érintett sziveinkben. Az emberi hang varázsát és mézes-mázos báját férfi ajkáról ily eszabosan ritkán hallhatni.

E rövid beszéd hatásának Jókai adott kifejezést, s felköszöntőjének két fő mozzanatát a társaság minden tagja, mint saját érzéseinek és gondolatainak igaz és találó kifejezését éljenzte és tapsolta meg.

Az összehasonlítás Orpheussal nemcsak költői, de egyszersmind jellemző is volt, mert a társadalom rafinirt vadállatait — az embereket, nagyobb föladat am meghodítani mint a rengeteg vadállatait, melyek csak akkor támadnak ha éhesek vagy bántják őket.

A mit pedig arról beszélt, hogy az igazi művész a kifejezés valódiságával még ismeretlen nyelven is megtudja magát érteni, azt mindnyájan bebizonyítva láttuk, mert mindnyájan megértettük az olasz Rosciust, pedig fájdalom vajmi sokan nem bírjuk a világ legszebb nyelvét.

A mi ezután következett, az a kedélynek az az eredeti, játszi, szeszélyes és merészen esapongó játéka volt, melyet igazán csak bohémien-természetű körökben élvezhetni.

Csak attól tartok, hogy az eredetiséget legalább a menu összcállításában kissé messze vittük. Egészen magyar vacsorát tállunk elje.

Hogy ez hiba volt, bebizonyult. A halászlé egészen értetlenül maradt tányérán, s csak a turoshaluska mentette meg a magyar konyha becsületét. Ebből ismételve

nál mázsa-mértföld szerint volt az átlagos bevétel 1,21 kr., a déli vaspályánál csak 1,12; a tiszta vidékinél már 1,4; az első erdőlyinél csak 1,00 (itt a nagy közszén szállítás okozza a differenciát) az alföld-fiumeinél már egész 3, krajczár; a kassa-oderberginél 1,99; míg a magyar államvasutaknál csak 0,22 krajczár. Ime, tehát a különbség az alföld-fiumei és a magyar államvasut közti mázsa-mértföld szerint több mint 450%, pedig — a magyar államvasutak északi része nem mondható a rosszabb pályák közé tartozónak.

Ha hát Kőrösi ur ezt a 450 százaléknyi latitude-öt jelöli meg a kormány működési talajánál: kétségkívül elég szabad kezet ad neki. Pedig még ez nem minden. A refactiaik czimén, mint maguk az érdekelt osztrák kereskedők panasztolták a bécsi enqueteben, 20 egész 50 százaléknyi tarifa-különbséget engedtek nekik az egyes pályák. Ez azt mutatja, hogy még a rendes tarifákon belül is egész 50 százaléknig van „latitude“: tehát a differenciál tarifáknál egész 900 százaléknig szabad keze volna az államnak.

Kőrösi ur hiheti öszinteségünket, melylyel tekintjük e dolgot. A hazai nagy lapok közt mi szólaltunk föl először a budapesti gabnakereskedés érdekében. De ép ezért egész öszinteséggel tartozunk kimondani azt is, hogy a budapesti gabnakereskedés hanyatlása részben természetes, részben pedig a gabnakereskedők által is elhárítható okokon is alapul. A differenciál-tarifák természet szerint fognak előbbrehaladni. Megérezte azt minden nyugati emporium. Budapest növekedett Bécs rovására, most Temesvár konkurrál Budapesttel, s ha a csatlakozások kiépülnek, Jassy vagy Salomki szintén fog Temesvárral. Ezt sem egyik, sem másik rész ki nem kerülheti.

A mit a kormány tehet ez ügyben: csupán annyi, hogy minden egyes konkrét esetben ellenőrizze a tarifát, mihez az engedélyokmányok értelmében határozottan jog van; de, saját és az általa garantirozott vonalok versenyé képeességét semmiféle kartell-szerződés által nem engedi megkötni. Ebben nagyon természetesen bentfoglaltatik az, hogy esetről-esetre vizsgálhatja meg a tarifa tételeket, s azon a bizonyos „latitude“-n belül — mely, mint láttuk, egész 900 százaléknyi differenciáig is emelkedik, — érelyesen rendelkezik. Egyébiránt ott, hol a verseny egyáltalán szükséges, semmiféle „latitude“-ös skrupulózitással nem szabad megkötni kezünket. Ha feltesszük, hogy a magyar államvasut kiviteli kapcsolatát: a kassa-oderbergi vasut valami kartell által megkötné kezét (a mi ugyan menthelen elnézés volna a kormány részéről) a magyar államvasutnak az önköltségen alól is lekellene szállítani tarifáival a közérdek szempontjából az osztrák államvasutakkal való verseny kedvéért. Ugyanez áll a magán társaságokra nézve is, a hol, a kamatbiztosítás élvezetének tartama alatt a kormány fentartá döntő befolyását a tarifákra. Azt mondtuk továbbá, hogy a budapesti gabnakereskedés is tehetne valamit. Ezek a jó urak ritka systemával várnak minden áldást a kormánytól. A budapesti gabnapiac egyik főbaja, hogy nem török itt meg az üzlet. Nem török meg, mert nincsenek docock, entrepotok és elevatorok. Hát ki emeljen? A kormány risquirrozza a milliókat maga, mikor még az sem bizonyos, hogy a magyar gabna klasszifikálható e oly könnyen és szabatosan, a mint szükséges az elevator-rendszerhez? En sohasem olvastam, hogy a gabnakereskedők tettek volna valami határozott ajánlatot az országának. Pedig ily épületek nélkül hiába lesz az összekötő vasut, mert azon át még olcsóbban fog átfutni a gabnaforgalom, mint ezelőtt tette meg a drága átszállítást a pesti indóházról a budáig, s a budapesti gabnakereskedés szomorú ügyén nem lesz segítve. Ismételjük, sajnáljuk a jelen szomorú helyzetet. De a differenciál-tarifák természetes hatásának látjuk az árak nivellirozását és a piacok decentralizációját; s bár öszintén óhajunk több figyelmet és irányban a kormánytól: nem látunk semmi határozott lépésnek sem teljes eredményét addig, míg magok a legközelebről érdekelt fél: a gabnakereskedők nem tesznek semmit sem.

rr.

evett, örömteljes meglepetéssel fölkiáltván: Maccaroni Ungharese!

Boráinkkal már nagyobb becsületet vallottunk. Ezzel ritka kínálás nyert kosarat, s midőn vendégünk újfel felé bucsut mondott, én valóban öszinte igazságnak vettem szavait, hogy szerencsétlennek érzi magát, hogy e kedves társaságot (s valószínűleg e „fölvásvított drágakövekké“ telt palackokat) oly korán el kell hagynia!

A fölköszöntések közül még egyet, mint rendkívül eredeti föl kell említenem.

Ez az öreg Réthy volt, ki nagy hetykén és ostentatióval vendégünk elé lépvé, oly kacskaringos olasz phrazissal lepte meg őt is a társaságot is, hogy Rossi elismerő bravójához mi is egész szívvel hozzájárultunk s zajosan megéljenzettük a csikósok és koresmárosok vénülni nem akaró királyát.

Réthy önérzetes leereszkedéssel fogadta e hódolatot, s midőn az éljenzés elhangzott, méltósággal intett, hogy még beszélni akar, hogy még mondani valója van.

És újra megszólalt, csak hogy most magyarul:

„Aki köztetek talán tud, mondja meg ennek a macska-barátunk, hogy fizesse vissza a két hatosomat, mert egy kiszolgált obsztosnak ennyit fiztettem, hogy arra a néhány talán szóra megtanítson!“

Ez az eredeti ötlet annyira megtetszett vendégünknek, hogy egész hévvel szívve ölelte a külsőleg egyszerű, de ártatlanul fufangos vén kollegát.

Ez a fényes siker Balázs Sándornál is valódi csodát művelt: őt is toastra lelkesítette. Ez a körülmény már ritkaságánál fogva is méltán meglepte e hallgatag fiatal ember barátait. Egészen el voltak ámulva e szokatlan tüneményen.

Szóval toaszt is volt, bor is volt, jó kedv is volt. Csoda-e hát, ha már „a kora hajnal és kérés százkültet harezra kellett“, midőn buond nőtlet kívántunk egymásnak, — hogy kipihentessük kifáradt poharainkat és — fileinket.

Azzal végeztük a mivel kezdtük. Egy lelkes kiáltással: „Evviva Rossi!“

zs—r.

Egy égető napi kérdés.

(Két közlemény.)

I.

Erdélyi szász atyánkfiai közt többeket ismerünk, kik a közjogi és történeti ismeretekben kitűnnek; annál inkább csodálkozunk tehát azon különös tüneményen, hogy koronként és pedig vajmi gyakran föl-föltűnik s legalább papíralakot ölt egy oly rögeszme, amelynek se közjogi, se történeti szempontból mi jogosultsága se lehet, s amely már születésekor homlokán hordozza a kérsz-élet bélyegét.

Az erdélyi részeken összesítő elnevezéssel hár o m-féle földet szoktak volt a rendi alkotmány idejében különböztetni: a magyar megyék és vidékek egyetértően „Magyarföld“-nek, a székelyszékek „Székelyföld“-nek, a királyföldi székek „Szászföld“-nek is neveztek; de e nomenclatióból legújabb időkig senki sem következtette azt, hogy Magyarország legősibb része (membrum vetustissimum) tulajdonkép három állam conglomeratuma; pedig a magyar megyék területét a honalapításkor még Tulutum vezér foglalta el a magyar nemzet számára, a székely-székek pedig egy a népvándorlás világréndítő vései közt fennmaradt hun birodalmi rész vala, tehát mindkettő összefoglalású föld és nem adomány nem ajándék.

Tudjuk, hogy a „Királyföld“ (a szászok szerint „Szászföld“) nagy része pusztaság volt, de részben ősmagyar megyék széleiből tömörült; már hogy az által hogyan nyerhetett volna idegen állami jellegét, s erre jog-alapot, mi legalább megérteni sehogys tudjuk.

A „Királyföld“, mielőtt arra német és szász telepítvényesek érkeztek volna, fegyverrel foglalt, de be nem telepített föld vala, a hódító nemzet s a korona tulajdona, nem osztván ki a nemzetiségek, nem vonatván be utóbb az alakított megyék területébe. Az ilyen föld a régi római jog alapelvei szerint is oly természetű volt, hogy az a reá telepített lakosoktól, míg ezek az eredetileg kiszabott föltételeket teljesítik: szolgálatok és fizetésekben — el nem vétethetett; hogy a Királyföld is ily természetű volt, kitűnik több királyi decretumból, kiválóan II. Ulászlóé idézük, mert a szászok is újabb erre basiroznak, — e szerint a királyi felség sem idegenítheti el azon földet, mely törvény értelmében a királyföldi székekhez tartozik; ezt bizonyítja V. László levele is 1454-ről (kétszáz huszonkilenc évvel az Andreamum után), midőn a „Királyföld“ a magyar korona elfidegeníthetetlen jóságai közé számláltatván ez mondatik: „de manibus Regis et a Sacra Regni nostri Hungariae Corona praedieta 7 sedes, nec non alios, duos sedes Selyk et Medgyes ac terram Barcensem nequaquam alienabimus, neque alicui hominum eujuscunq[ue] status, conditionis aut praecminentiae existat conferemus, donabimus“; végre Magyarország kettészakítása után is egészen Apaffy idejéig le mindíg a pura fiscalitások sorába találjuk regisztrálva a „Királyföldet“, nem egyszer „peculium fisci“ név alatt. Már hogy mindezekből, hogy telhetik ki 1874-ben a végrehajtott hönegység, és a képviselői alkotmány idejében szász államiság, mely országoskát keresve, csak a koronával álljon szóba, s míg egy kézzel szász területet szakítva a magyar államból: a másikkal halomra döntene az alkotmányosságot, midőn absolut uralkodóvá tenné egy írással a magyar királyt, ki ilyen, a rendi alkotmány idejében se volt, s mint II. Endre aranybullája mutatja még azon időben se lehetett.

Ezekre kérnénk mi feleletet a szász közjogtudósoktól és történészektől, kik saját nemzet feleiket vajmi gyakran hagyják eltévelyedni, keresve azt mi sohase létezett: Magyarországon szász államokat.

II.

Valadányosor a magyar állam mélyebbre ható reformhoz készül, mindannyiszor mint nollí me tangere merül föl, a Királyföld, nem kisebb a kívánság ilyenkor, — minthogy az egész ország érdeke, területe egy csekély részre eloszolt, s kilencz tízed részben csak képzelt kívánságainak alá rendeltessék.

Ez így nem megy jól, orvosságot kell találni: a törvénykezési reformoknál sem állott meg az állam a látszólagos szikla előtt, a közigazgatásban épen semmi oka sem lehet a tartózkodásra.

Az a nagy hangon ugynevezett „Szászföld“ közigazgatásilag soha se volt egy terület.

II. Endre idejében a szász telepek központjait egyes kis villák képezték s minthogy a lakosok szabad polgárok valának, egyrészt a Németországból magokkal hozott szokásjogok gyakorlatára, másrészt biztonságuk szempontjából szövöttek egymással: később szaporodtak, e villákból falak kerített királyvárosok lettek s ezek a közös oltalom kötelekeit szorosabbra húzták, de a hétfőiek a szébeninek csak elsősegét ismerték el, s nem adták magokat mintegy felsőbbé alá, innen volt, hogy magukat így nevezték: „Populi ac sedes septem et duae“ vagy Provincia Cibiniensis Provincia Brassoviensis, Provincia Bistriensis. 1816-ban, midőn a milikoni püspökségnek az esztergomi érsekség alá rendelése ellen tiltakoztak, nem a nemzet, hanem a „hét és két szék“ nevében szólnak. Legelőször 1541-ben az unioról tractálva van szó három nemzetről (1541—42—50), hasonlóan 1545-ben és 1649-ben megújítják a szövetséget, tehát négyszáz évvel az Andreamum után, még nincs közigazgatásilag egygyé forrt terület, s minthogy a régi magyar országvilésekre is, nem mint nemzet, hanem mint királyi városok küldöttek követték.

E részben a közjogi állapot azután se változott. 1766 óta ugyan országosan is hivattak „nemes szász nemzet“-nek; de sem ekkor, sem ezután nem ültek a néhai Erdélyi törvényhozásban mint natio, hanem igen úgy, mint Szeben, Segesvár, Medgyesszék és város követei; azután a legfőbb közigazgatási közeg, a főkommisszió egyenesen a székeknek rendelkezett, mint önálló törvényhatóságoknak, s minthogy ezek ilyenek is valának a mai napig, sohase válván Szébenzék kiegészítő részévé. Hogy idők során a „primus inter pares“ a szébeni királybíró főispánserüti „Comes“-sé nőtte ki magát, ebből még nem következik az, hogy a hét szék közül egy lesz, a minthogy 1848-ig s napjaink is, minde-

niknek külön polgármestere vagy királybírája, városi és székygyűlése volt s mindegyik önállóan igazgatta magát; a comesi felügyeletben csak azon méltóság és hatáskör vala anticiplálva, melyet mostani városi főispánjainkban látunk repraesentálva; de azért valaki állíthatná-e józan észszel ma azt, hogy az ezek alatt álló városok egyesítettek, egygyé lettek?

Nem levén tehát se szász államiság, se egyet képező közigazgatási terület a Királyföldön, honnan merítik az alapot annak mostani épségben hagyására? Ezekre is elvárhatjuk a szász jogtudósok fölvilágosításait, mert: a ki követel, ám bizonyítson.

Rika.

Különfélék.

Budapest, február 11.

(Hivatalos.) A pénzügyminiszterium vezetésével megírtott m. k. miniszterelnök Grimm József II-od osztályú számítását I-ó, továbbá: Dalmai Kálmán, Hahn Károly, Sedlő Ferencz, Hoffmann Miklós, Kollarits Lajos, Latos Imre és Knirsch János III-od oszt. számításokat II-od oszt. számításokkal, az igazságügyminiszter Krolopp János nagyszombati járásbírósi és Császár Otto nagyszombati törvényszéki díjnokokat a nagyszombati járásbíróshoz irnokokká, a kir. igazságügyminiszter Huszár Albert székelyudvarhelyi törvényszéki tekkönyvi irnokot ugyanoda tekkönyvezető segédde az igazságügyminiszter a lonsonzi kir. járásbíróshoz III-od osztályú tekkönyvezetőbe Chervan Andor szelmeczbányai törvényszéki tekkönyvezető-egédet, a vallás- és közoktatási magyar királyi miniszter Homor István szegedi főreáltanodai helyettes tanárt ugyanazon tanodához rendes tanárrá nevezte ki.

— **Király ő főlsége** ma utazik el Bécsből Pétervárra. Az elutazás, legfőlsőbb meghagyás folytán, nem lesz semmiféle pompával összekötve. Varsóban ő főlsége két órára megállapodik, hogy ott a nevé viselő granátoszczredet megsemmisítse. Ő főlsége távozása előtt elrendelte, miszerint Deák Ferencz egészségi állapota felől, ha abban netán változás történne, távirati uton értesítsék.

— **Királyné ő főlsége** ma este 10 órakor, Bécsből fővárosunkba érkeznek.

— **Molnár Antal** orsz. képviselő, a kolozsvári egyetemen a jogtudori szigorlatokat kiállván, nyilvános tudori vitaközlését, mint a „M. Polg.“ írja, f. hó 11-kén, ma délelben fogja tartani. A vitaközlést követi a tudori föl-avatás.

— **Az írók és művészek** balja tegnap este a vigarda kis termében fenyesen sikerült, minek már csak azért is örülhetünk, hogy e siker az írók és művészek baljának jövőre minden farsang programjában előkelő helyet biztosított. A redoute kis terme, mint előre megjósoltuk, alig volt képes befogadni a díszes társaságot, s a jó kedvet pedig épen nem lehetett ama kis téren, hol csaknem kiválólag kiviradtig járták a táncot a szebbnél szebb, elegansabbnál elegansabb párok, összeszorítani, azért bőven kijutott abból a melléktermeknek is, hol szintén egész este pezsgott az élet. A miniszterek közül csak Szapáry Gyula belügyminiszter jelent meg, Rossi, mint megjegyeztük, szintén eljött a balba, hol bárhova lépett, mindenütt élénk társalgás központját képezte. Szünóra után egyik megüresedett teremben Tamási magyar népdalokat énekeltek Rossinak, ki azokat nagy kedvvel hallgatta, sőt a magyar népdalok természetére vonatkozólag igen talpra esett megjegyzéseket tett.

— **Főhívas.** A budapesti ügyvédjelölt és joggyakornokok egyet-bizottsága elhatározta, hogy a legközelebb országgyűlési tárgyalás alákerülő ügyvéd rendtartás tárgyában, az átmeneti intézkedések enyhítése céljából, kérelmet fog az országgyűléshez és a miniszteriumhoz intézni. Ugyane célból főhívom a Budapesti ügyvédjelölt és joggyakornokok urakat, miszerint a f. hó 12-kén, azaz csütörtökön d. u. 1 és fél órakor a megyeház termében tartandó értekezletre minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Buda-pest, febr. 9-én. 1874. Melha, elnök.

— **Izraelita ösztöndíjak.** Az orsz. magy. izr. ösztöndíjgyűjtő részéről pályázat nyitattik következő 13 ösztöndíjra: 1. Báró Eötvös József-féle 200 frtos, 2. Podhárgyi Popper Lipót-féle 100 frtos, 3. dr. Oesterreicher Ede-féle 100 frtos, 4—13. tíz 100—100 frtos egyleti ösztöndíjra. Ezen ösztöndíjakra pályázhatnak azon szegény mozes vallásu magyar tanulók, kik Magyarországon valamely magasabb tanintézetben szorgalom és jó erkölcs által kitűnnek. Ily magasabb tanintézetek: az egyetem, műegyetem, akademiák, talmud-thora a 7. és 8. fegyvasiumi osztály, főreáltanoda és tanítóképződék. Kellő bizonylatokkal ellátott pályázati kérvények legfőlsőbb f. évi márczius hó 19-ig Dr. Rózsay József kir. tanácsos urhoz, mint az egylet elnökéhez, (ország-ut 54-ik sz.) bérmentesen küldendők be. Budapest, 1874. február 10-kén. A választmány.

— **Érdekes párbaj per** folyt le tegnapelőtt a melni esküdtszék előtt. Soutzo és Ghika tudvalevőleg nemrég párbajt vívtak Párisban, mely az utóbbira nézve szerencsétlenül végződött. Soutzo és a két ellenfél segédait a melni esküdtszék előtt perbe fogták, mely f. hó 8-án tárgyalta és fejezte be az ügyet. Soutzo, mint a per tárgyalásából kitűnik, kétszeresen vétkes. Soutzo Ghikát Párisban a nyílt utcán kétszer arcul ütötte, s mégis ő hitta ki a fegyverforgatásban járattal, még alig 24 éves Ghikát. Ugyanezen Soutzo más alkalommal egy rokonát Cathorgit pofozta föl a színházban, s pusztán csak azon okból, mivel ez ezukorral kínálva meg Soutzo nejt, azt rövidített keresztnevén szólította meg. Ezzel is megverekekedett, s veszélyesen megsebesítette. Az esküdtszék Soutzót 4 évi, két segédét három, Ghika segédait két—két évi börtönrre ítélte. Soutzo 31 éves, görög származásu, Párisban nevelkedett egyén, ki születésére nézve hercege. A párbaj indoka gyanánt azt hozza föl, hogy Ghika többiben hetykén bánt vele, mi azonban nem valószínű, mivel a tanúk Ghikát nagyon bekeszerető embernek rajzolsák, kinek csak a párbajt megelőző órákban volt először pisztoly kezében.

— **Egy koldus gyermek.** A Szigeti lapok közlése után forgalomba jött borzasztó hír, miszerint egy koldus valamely urigyermekeket ellopott és megnyomorított. Ezen

ügyben tartott vizsgálatból kiderült, hogy a gyermek egy kitanult, évek óta kóborló koldus gyermek, ki a természetűtől korát meghaladó ügyességgel lévén megáldva, ezen ügyességet arra használta föl, hogy az ugynevezett uri szokásokat eltanulja; legközelebb pedig arra, hogy egy bizonyos Firon Vasília nevű koldusra ráfogta, hogy ez öt évekkkel ezelőtt lopta el Nagy-Booskóról, hol az atyja előkelő hivatalnok volt; — ezáltal sikerült maga iránt a részvétet fölbresztetni; Firon Vasziáról pedig oly részleteket közölt, hogy a vizsgálatot meg kellett indítani, s állítása mellett mindaddig megmaradt, miglen többek által fölismeretvén, igazi atyját, anyját és testvéreit, kik Marmarosmegyében egy koldus családot képeznek, bevallotta; most mankóját eldobva, beismerte azt is, hogy kezét választóvízzel maga égette össze. Ennek következtében Firon Vasziát szabadon bocsátatták, a magát Popovics Lászlónak nevezett, igazi néven azonban Bokovics László koldusgyermek pedig hatóságai fölügyelet s fenytetés alá vétetett.

— **Rövid hírek.** Kolozsvár ujon választott polgármesterének: Simon Elek urnak tisztelői folyó hó 8-án este fáklyás zenét adtak. Az üdvözölő beszédet Váradi Károly, a városi polgári iskola igazgató-tanára tartá. — A magyar északkeleti vasut Taraczköz és Téeső közötti részén f. hó 5-én reggeli 8 órakor, szintűrés követekezésében, a vegyes vonat több kocsija kiklott s kisebb-nagyobb sérülést szenvedett. Az utasok és a vonatkisérő személyzet közül nem sérült meg senki. A pályá estig helyre lett állítva. — Bálint Gábor Oroszországból, hol két év óta tanulmányozta a magyar nyelvet, rokon nyelvjárásokat, visszatért a fővárosba, hogy a nagy szorgalommal gyűjtött tudományi anyagot feldolgozza, ha erre neki az akademia, vagy a kormány alkalmat ad, — ellenkező esetben visszatér Oroszországba. — A belügyminiszterium egyik titkára nyugdíjaztatott s amint megkapta a nyugdíjazásáról szóló okmányt, rögtön jó fizetés mellett alkalmazásba lép, a honvéd elmi miniszteriumban. És most két miniszteriumtól húzza a fizetést.

— **Nemzeti színház.** Csütörtök, febr. 12. „Lohengrin“. Opera 3 fölvonásban.

Törvényszéki csarnok.

Budapest, február 11-én.

(Hűtlen szolgáló.) Váradi Anna, szolgáló, Kolosi Gerő urhoz állván be több hó előtt, itten másnap 56 frt értékű különféle tárgyat szedett össze és Paksra szökött. A kir. fenytő törvényszék Csukássy Károly ügyész indítványa folytán vádlotttá 4 havi börtönrre ítélte.

(Egy tolvajbanda.) Három nő és két férfi, ki mind-egyik már számtalanszor büntetve volt, közösen üzött tolvajlások vádja alatt állottak ma a fenytő törvényszék előtt. Ocsay Julia, 39 éves csavargónőnél, ki saját valomása szerint a kapitányság börtöneiben „nevelkedett“, szoktak összejönni a nemes tagok a lopott jószág értékesítése és szétosztása céljából. A jelzett lopások közt egyelőre csak a Szirp helybeli polgár és a Korokna y jószág kárára elkövetettek derültek ki. Résztint, mint közvetlen tettesek, résztint mint bűnrészesek és orgazdák kaptak: Starkenburg János 2, Csernusek Andr. 2, Femminger Emma 3, Ocsay Julia 3, Szénásy 1, Femminger János, F. Emmának atyja 1 évi börtönt.

Táviratok.

Bécs, február 10. A „N. fr. Presse“ szerint a kormány nem szándékozik a segély törvényben megszavazott 80 millió állam kölcsönt megszavazni, miután a szükséglet a pénztári készletből fedezhető, s szükség esetén a hiányt a járadék kötvények eladása által pótolhatja.

Bécs, február 11. A „Wiener Ztg.“ egy legfőlsőbb kéziratot közöl, melylyel Ramming tábarszernagy a felsőház tagjává neveztetik ki.

Bécs, február 10. A kormány által beadott, a vasutak segélyezésére vonatkozó törvényjavaslat alapján, e célra 35 millió forint volna szükséges.

Krakó, február 10. A „Czas“ mai vezércikke a király szentpétervári utazásáról szólva, kimutatja annak békés jelentőségét, mert tünete annak, hogy a cabinetek viszatérnek az europai egyensúly politikájához.

Bern, február 10. A solothurni canton kormányja a berni cantonból kiutasított papoknak megtiltotta a cantonban való tartózkodást, és utasította őket, hogy azt három nap alatt hagyják el.

Közgazdaság.

Budapest, február 11.

A zágrábi fémjelző- és fémbevaltó hivatal február hó végén hivatalos értesítés szerint megszüntetett s márczius 1-től kezdve az ottani fővámvivatalnál fémjelzési állomás rendeztetik be: a beváltásra szánt fémek pedig a körnőnczi, vagy a budapesti hivatalokhoz szállíthatók.

A vámkezelés könnyítése érdekében a pénzügyminiszterium hosszabb rendeletet intézett az illető hivatalokhoz. A könnyítések vonatkoznak azon bemonás, próbamérés, a vámmentes árak forgalomba bocsátása stb. körüli eljárásra.

A kisebb bécsi építő bankok fuziója, mint jelentik, bevégzett tényül jelenthető. Mindenestre örvendetes, hogy csak egy lesz belőle; s ohajtandó volna, bár az az egy se volna.

A budapesti gabna és értéktörszéről. Február 11. Gabonában csekély forgalom mellett az árak alig változtak; a tőzsdén a hangulat gyenge üzlet mellett ingadozó volt. Eladattak: magyar sorsjegyek 83-75, vasuti kölcsön 99-63; magyar hitel 143-75, anglo 32, magyar földhitel. 57-50, municip. 28-75, takaréks. és hitel 60-88, pesti közuti 345 frtjával fizetve. Egyébb értékekben nem volt üzlet. Valuták lanyhák, 20 frankos arany 8-98, es. arany 5-31, tallér 1-68.

Felölös szerkesztő: Huszár Imre.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1874. február 11-én.

Gabona-árak.		Vámmázsánktint		Részvények.		Adva		Tartva		Magy. vasuti köles (120 frt ez.)		Adva		Tartva	
Hang.	font	frt	frt	Befiz.	Adva	Tartva	Befiz.	Adva	Tartva	Befiz.	Adva	Tartva	Befiz.	Adva	Tartva
Buza, bányai ó v. uj	83	7.60	7.75	315	Első magy. ált. biztosító-társaság	940.	950.	500	Első magyar serfözde	415.	420.	99.25	99.50	154.50	155.
" " " "	85	7.85	7.95	200	Haza	—	—	200	Sertészhaló	180.	185.	236.25	236.50	—	—
" " " "	87	—	—	300	Pannonia	360.	370.	200	Athenaeum	241.	242.	925.	935.	—	—
tiszav. " " " "	88	7.75	7.85	100	Pesti bizt.	64.	65.	500	Pesti könyvnyomda	670.	680.	47.50	48.	—	—
" " " "	85	7.95	8.10	200	Hunnia	85.	88.	200	Egyesült magyar gőzhajó-társ.	6.75	7.	977.	979.	—	—
" " " "	87	—	—	300	Unió	185.	190.	500	Ganz-féle vasöntöde	365.	370.	521.	523.	—	—
pestm. " " " "	83	7.65	7.75	200	Pesti közuti vaspálya	345.	346.	200	Gschwindt-féle szeszgyár	230.	235.	211.	211.50	—	—
" " " "	85	7.90	8.05	200	Budai	95.	100.	200	Börgyár	85.	86.	2020.	2025.	—	—
" " " "	87	—	—	200	Budai hegyipálya	50.	60.	200	Gyapmosóda	100.	102.	206.50	207.50	—	—
fehért. " " " "	83	7.85	7.95	80	Municipális hitelintézet	29.	29.25	100	Sálgó-tarjani kőszénbánya	101.	103.	456.	458.	—	—
" " " "	85	8.05	8.15	85	Angol-magyar bank	31.50	32.	200	Schliek-féle vasöntöde	165.	167.	328.25	328.75	—	—
" " " "	87	—	—	166	Magyar általános hitelbank	142.50	142.75	200	Söskuti kőbánya	116.	118.	160.50	161.50	—	—
bácskai " " " "	85	—	—	200	Franco-magyar bank	39.	40.	500	Első magyar szeszínomító	165.	170.	201.50	202.50	—	—
" " " "	85	—	—	100	Magyar általános földhitel-társ.	57.25	57.50	200	Alagut	84.	86.	168.	170.	—	—
				50	Takarék- és hitelegylet	60.75	61.					95.75	96.25	—	—
				50	Buda-ó-budai népbank	38.	38.50					86.25	86.75	—	—
				100	Iparbank	48.	50.					91.20	91.35	—	—
Rozs 80 fnt után				200	Budai kereskedelmi és iparbank	190.	195.					85.	85.50	—	—
Árpa, maláta 72 " "				500	Pesti kereskedelmi bank	720.	725.					91.	92.	—	—
" abraknak 72 " "				200	Pesti iparbank	440.	445.					85.	85.50	—	—
Zab 60 " "				100	Budapesti kézművesbank	73.	74.					140.	141.	—	—
Tengeri, bányai, mérője		4.55	4.60	70	Pesti egyleti bank	37.	38.	100	Lánézshid	84.	85.	132.50	133.	—	—
" másnémi " " "		4.45	4.55	50	Hivatalnok hitelegylet. I. em.	46.	47.	150	Budapesti malom 6%	173	175.	111.70	111.99	—	—
Köles 83 " "				100	Országos közp. takarékp. 5%	74.	74.50					66.	66.50	—	—
Repece, fekete 75 " "				1000	Pesti hazai	2575	2660							—	—
" bányai 62 " "				100	Budapesti fővárosi	180.	181.							—	—
				100	Kőbányai takarékpénztár	52.	55.							—	—
				100	Külvárosi takarékpénztár	49.	51.							—	—
				40	Szentendrei takarékpénztár	42.	44.							—	—
				60	Ujpesti takarékpénztár	40.	42.							—	—
				500	Árpád malom	50.	52.							—	—
				500	Blumféle	37.	40.							—	—
				500	Concordia	290.	295.							—	—
				200	Erzsébet	114.	115.							—	—
				160	Luiza	151.	152.							—	—
				300	Victoria	230.	232.							—	—
				500	Hengermalom	795	805.							—	—
				300	Victoria	112.	113.							—	—
				100	Első budapesti	632.	635.							—	—
				100	Budai gyárudvar	20.	21.							—	—
				1000	Pannonia	440.	445.							—	—

H I R D E T É S.

Kilián Frigyes

m. k. egyetemi könyvtáros által Pesten, váczi-utza Drasche-féle házban megszerezhető:

Legujabb magyar levelező vagyis tanácsadó

a társadalmi és a közélet minden körülményeiben és a kereskedői viszonyokban szükséges, hasznos és nélkülözhetlen segédkönyv.

A helyesírás levélírásnál, mindennemű iratok, okiratok, keresetek, szóval mindennemű peres és nem peres ügyekben eljárásnál.

Irta **Kassay Adolf.**

382 lap. ára **1 frt.**

Legujabb és legteljesebb pesti magyar és német házi titoknok

vagyis

LEVELEZŐKÖNYV.

Hiv tanácsadó minden rendű és ranguak számára, mindennemű, a közönséges életben előforduló levelek szerkesztésében.

Hetedik tetemesen bővített és javított kiadás. 332 lap.

Ára **1 frt.**

NEVESSÜNK.

Eredeti adomák gyűjteménye a magyar életből.

Összegyűjté

VAS GEREBEN.

Második kiadás. 2 kötet, 638 lap. Ára **1 frt 50 kr.**

CZIGÁNY-ADOMÁK.

Közli **VIG DEZSŐ.**

Második bővített kiadás, 110 lap. Ára **45 kr.**

A díszes társalkodó,

vagyis

a világba termett ember.

Magában foglalja:

Az illem és udvariasság minden alkalmak- és viszonyokhoz mért szabályait, továbbá mindenféle társasjátékokat, meseterfogásokat, számfeladványokat, jóslatokat, éleceket, énekeket, szavalmányokat, rejtett szöveget, találós meséket, emlékkerseket, alkalmi üdvözlőket, szerelmes leveleket, házassági ajánlatokat, felköszöntőket, virágnyelvet, a színek jelentését stb.

Negyedik tetemesen bővített és javított kiadás. 438 lap.

Ára kötve **1 frt 20 kr.**

A valódi szakácscsászárság

vagy legujabb alapos és teljes

PESTI SZAKÁCSKÖNYV

oly gyűjtemény, mely 972 biztos és több évi tapasztalás által jönnek bebizonyított szabályt foglal magában, mely szerint minden jól rendezett háztartásnál megkívántató hus- és bőjti ételeket, mint szinte a legjobb és legjelesb csemegéket, süteményeket, kocsonyákat, befőtt gyümölcsöt, fagyaltakat és likőröket stb., legalkalmasabban, legolcsóbban és legizletesebben készíthetni.

Saját tapasztalata és kísérletei után kiadta

egy magyar gazdaszony.

18 fametszettel.

Hetedik bővített és javított kiadás. 392 lap.

Ára kötve **1 frt 70 kr.**